

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi viestintämarkkinalain väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi viestintämarkkinalakia väliaikaisesti. Lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan lakia sovellettaisiin myös verkkovierailuista yleisissä matkapuhelinverkoissa annetun Euroopan yhteisön asetuksen noudattamisen valvontaan

ja rikkomisen seuraamuksiin sekä siitä johtuvien riitojen ratkaisemiseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2008 ja olemaan voimassa 30 päivään kesäkuuta 2010.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Viestintämarkkinalain (393/2003) 12 luku sisältää valvontaa, seuraamuksia ja riitojen ratkaisua koskevat säännökset. Viestintämarkkinalain 119 §:n mukaan teletoinnin yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle. Viestintäviraston tehtävänä on valvoa viestintämarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista. Lain 120 §:n mukaan liikenne- ja viestintäministeriön sekä Viestintäviraston on viestintämarkkinalain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarvittaessa yhteistyössä kilpailuviranomaisten ja kuluttajaviranomaisten kanssa.

Viestintämarkkinalain 121 §:n mukaan Viestintävirasto voi velvoittaa viestintämarkkinalakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä rikkoneen tahon korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Velvoitteen tehosteeksi virasto voi asettaa uhkasakon. Lisäksi virasto voi päättää tarvittavista väliaikaisista toimituksista, jos virhe tai laiminlyönti aiheuttaa vakavaa haittaa markkinoille tai viestintäverkkojen toiminnalle.

Viestintämarkkinalain 121 a §:n mukaan Viestintävirasto voi kieltää teleyritystä jatkamasta kohtuuttomien ehtojen tai rajoitusten käyttämistä, jos kieltä on tarpeen käyttäjän suojaamiseksi. Viestintävirasto voi lisäksi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon, jonka tuomitsee maksettavaksi

markkinaoikeus. Lain 122 §:ssä on säännökset seuraamusmaksusta, joka voidaan määrätä 18—20 §:n nojalla asetetun velvollisuuden vastaisesti toimivalle teleyritykselle. Lain 123 §:ssä säädetään toiminnan kieltämisestä, mikä käytännössä voisi tulla toimenpiteenä kysymykseen ainoastaan erittäin poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Viestintämarkkinalain 124 §:n mukaan viestintävirastolla on oikeus tehdä teleyrityksessä tekninen tarkastus viestintämarkkinalaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Viestintävirastolla on lisäksi oikeus tehdä taloudellinen tarkastus teleyrityksessä, jos se ei ole täyttänyt lain 112 §:ssä tarkoitettua velvoitetta luovuttaa tietoja viranomaiselle. Lain 125 §:ssä säädetään Viestintäviraston oikeudesta saada virka-apua poliisilta, tulliviranomaisilta ja rajavartiolaitokselta viestintämarkkinalain mukaisia tehtäviä hoitaessaan.

Viestintämarkkinalain 126 §:n mukaan jos teleyritys tai henkilö, jonka oikeutta tai etua asia koskee, katsoo, että joku toimii viestintämarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti, se voi saattaa asian Viestintäviraston tutkittavaksi. Viestintävirasto voi myös omasta aloitteestaan ottaa asian tutkittavakseen.

Lain 127 §:ssä on muutoksenhakua koskevat säännökset. Liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston viestintämarkkina-

lain muun kuin 16—20, 121 a tai 126 §:n nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrä. Viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta edellä todettuun hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut ministeriön tai viraston päätöksen tai muuttanut sitä. Viestintäviraston viestintämarkkinalain 16—20 ja 126 §:n nojalla tekemään päätökseen sekä markkinaoikeuden ja valtioneuvoston tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valtioneuvoston ja Viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrä.

Kansainvälisellä verkkovierailulla tarkoitetaan viestintämarkkinalain 2 §:n määritelmien mukaan verkkoyrityksen toiselle verkkoyritykselle tarjoamaa matkaviestinverkon käyttöoikeutta sellaisella maantieteellisellä alueella, jolla ainoastaan verkkovierailua tarjoavalla verkkoyrityksellä on toimilupa.

Viestintävirasto on 29 päivänä joulukuuta 2005 antamassaan huomattavan markkinavoiman päätöksessään kansainvälisestä verkkovierailusta kansallisessa matkaviestinverkossa (Dno 1201/934/2005) katsonut, ettei millään suomalaisella matkaviestinverkkoperaattorilla ole kansainvälisten verkkovierailupalvelujen markkinoilla yksin tai yhdessä muiden kanssa sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voisi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista tai asiakkaista.

Viestintävirasto totesi päätöksessään myös, että matkaviestinverkkoperaattorien välinen kilpailu ei kuitenkaan ole toteutunut vielä hintakilpailuna ja, että kansainvälisen verkkovierailun tukku- ja vähittäishinnat ovat usein moninkertaisia kotimaassa soitettuihin tai kotimaassa perittyihin tukkuhintoihin verrattuna.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 717/2007, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2007, verkkovierailuista yleisissä matkapuhelinverkoissa yhteisön alueella ja

direktiivin 2002/21/EY muuttamisesta, jäljempänä verkkovierailuasetus, tuli voimaan 30 päivänä kesäkuuta 2007. Asetuksella varmistetaan, että yleisten matkaviestinverkkojen käyttäjät eivät yhteisön alueella matkustaessaan joudu maksamaan kansainvälisistä verkkovierailupalveluista kohtuuttomia hintoja puheluja soittaessaan ja vastaanottaessaan.

Verkkovierailuasetuksella säädetään hinnoista, joita matkapuhelinoperaattorit voivat periä yhteisön alueella soitettavien ja vastaanotettavien puhelujen kansainvälisten verkkovierailupalvelujen tarjoamisesta. Asetusta sovelletaan sekä verkko-operaattoreiden toisiltaan perimiin tukkutaso hintoihin että kotioperaattoreiden vähittäistasolla perimiin hintoihin.

Verkkovierailuasetuksen mukaiset vähittäishinnat yhteisön alueella soitetuista ja vastaanotetuista puhelusta ovat enimmillään asetuksen ensimmäisenä voimassaolovuotena 49 senttiä minuutilta soitetusta puhelusta ja 24 senttiä minuutilta vastaanotetusta puhelusta. Vuosi verkkovierailuasetuksen voimaantulon jälkeen vähittäishinnat ovat enimmillään 46 senttiä minuutilta soitetusta puhelusta ja 22 senttiä minuutilta vastaanotetusta puhelusta. Kolmantena verkkovierailuasetuksen voimassaolovuotena vähittäishinnat ovat 43 senttiä minuutilta soitetusta puhelusta ja 19 senttiä minuutilta vastaanotetusta puhelusta. Hinnat ovat arvonlisäverottomia, joten niihin lisätään vielä arvonlisävero.

Operaattoreiden välinen tukkuhinta on vastaavasti vuosittain enintään 30, 28 ja 26 senttiä minuutilta.

Verkkovierailuasetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen on valvottava asetuksen noudattamista omalla alueellaan. Artiklan 4 kohdan mukaan kansallisella sääntelyviranomaisella on toimivalta vaatia asetuksen mukaisten velvoitteiden alaisilta yrityksiltä kaikki asetuksen täytäntöönpanon ja sen valvonnan kannalta merkitykselliset tiedot.

Verkkovierailuasetuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaan sähköistä viestintäverkkoa ylläpitävien tai sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavien yritysten välisiin verkkovierailuasetuksen mukaisia velvoitteita koskevien riitosten ratkaisuun on sovellettava puitedirektiivi-

vin 20 ja 21 artiklassa säädettyjä menettelyjä. Artiklat on saatettu kansallisesti voimaan viestintämarkkinalain 126 §:n säännöksillä ja lisäksi sovellettaviksi tulevat hallintolain säännökset sekä hallintolainkäyttölain 6 §.

Lisäksi asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa veloitetaan jäsenvaltiot varmistamaan, että riidoissa, joissa on mukana asiakas tai loppukäyttäjä ja riidan jäädessä ratkaisematta, asiassa voidaan turvautua yleispalveludirektiivin 34 artiklassa tarkoitettuun tuomioistuimen ulkopuoliseen riitojenratkaisumenettelyyn. Kuluttajalla on oikeus saada riita-asiansa kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi siten kuin laissa kuluttajariitalautakunnasta (8/2007) on säädetty.

Verkkovierailuasetuksen 9 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Teleyrityksille on varattu siirtymäaikaa uuteen järjestelmään siirtymiseksi tukkutasolla kaksi kuukautta ja vähittäistasolla kolme kuukautta. Siten tukkutasoin hinnoittelua koskevat säännöksiä tuli soveltaa 30 päivästä elokuuta 2007 alkaen ja vähittäishintoja koskevia säännöksiä tuli soveltaa 30 päivästä syyskuuta 2007 alkaen.

Verkkovierailuasetus on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2010 saakka. Komissio tarkastelee uudelleen asetuksen toimivuutta ja antaa siitä kertomuksen parlamentille ja neuvostolle viimeistään 30 päivänä joulukuuta 2008.

2 Ehdotetut muutokset

Viestintämarkkinalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 127 a §, jonka mukaan lain 119–121, 121 a ja 123—127 §:n säännökset vies-

tintämarkkinalain sekä sen nojalla annettujen säännösten valvonnasta, seuraamuksista ja riitojen ratkaisusta, koskevat myös verkkovierailuasetusta. Viestintämarkkinalain 122 §:n säännökset lain 18—20 §:n nojalla asetun velvollisuuden vastaisesti toimivalle teleyritykselle määrättävästä seuraamusmaksusta eivät kuitenkaan tulisi sovellettaviksi. Muutoin Viestintävirastolla olisi verkkovierailuasetusta koskevassa valvonnassaan käytettävissä samat keinot kuin muussa viestintämarkkinalain valvonnassa. Myös seuraamusten osalta sovellettaviksi tulisivat voimassa olevan lain mukaiset seuraamukset. Riitojen ratkaisua koskevien säännösten mukaan viestintämarkkinoilla toimivien yritysten tai yritysten ja palvelun käyttäjien väliset erimielisyydet tulisivat ensimmäisessä vaiheessa vireille Viestintävirastossa. Muutoksenhakuun liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston päätöksestä sovelletaan viestintämarkkinalain 127 §:n säännöksiä.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole valtionaloudellisia vaikutuksia.

4 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto Viestintävirastolta.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2008 ja se olisi voimassa 30 päivään kesäkuuta 2010.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

viestintämarkkinalain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 23 päivänä toukokuuta 2003 annettuun viestintämarkkinalakiin (393/2003) väliaikaisesti uusi 127 a § seuraavasti:

12 luku

Valvonta, seuraamukset ja riitojen ratkaisu

127 a §

*Euroopan yhteisön verkkovierailuasetuksen
valvonta*

Mitä 119—121, 121 a ja 123—127 §:ssä
säädetään, koskee myös verkkovierailuista

yleisissä matkapuhelinverkoissa yhteisön alueella ja direktiivin 2002/21/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 717/2007 noudattamisen valvontaa ja rikkomisen seuraamuksia sekä mainitusta asetuksesta johtuvien riitojen ratkaisemista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2010.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Viestintäministeri *Suvi Lindén*